

РАЖДАЕМОСТ И СМЪРТНОСТ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Раждаемост

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

През 2019 г. в област Пазарджик са регистрирани 2 323 родени деца, като от тях **2 310 (99.4%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените е намалял със 104 деца (за 2018 г. броят на живородените е 2 414 деца), или с 4.3%.

Броят на живородените момчета (1 193) е със 76 по-голям от този на живородените момичета (1 117), или на 1 000 живородени момчета се падат 936 момичета.

Коефициентът на общата раждаемост¹ през 2019 г. е 9.1 ‰, а през предходните 2018 и 2017 г. той е бил съответно 9.4 и 9.0‰. В градовете и селата живородените са съответно 1 464 и 846 деца, а коефициентът на раждаемост е 9.2‰ в градовете и 9.0‰ в селата. През 2018 г. тези коефициенти са били съответно 9.5 и 9.3‰.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.4‰, и София (столица) - 9.8‰. В седемнадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Смолян - 6.2‰, и Видин - 6.5‰.

1. Коефициенти на раждаемост, смъртност и естествен прираст на населението в област Пазарджик по години

Година	(Промили)		
	Раждаемост (на 1 000 души)	Смъртност (на 1000 души)	Естествен прираст (на 1 000 души)
2017	9.0	16.0	-7.0
2018	9.4	15.0	-5.6
2019	9.1	15.8	-6.7

Коефициентът на раждаемост общо за ЕС-28 през 2018 г. е 9.7‰ по данни на Евростат. Най-високо равнище на раждаемост сред европейските страни има Ирландия - 12.5‰, следвана от Швеция с 11.4‰. С най-нисък коефициент на раждаемост в Европейския съюз е Италия - 7.3‰.

Тоталният коефициент на плодовитост² е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2019 г. средният брой живородени деца от една жена в област Пазарджик е 1.81. За сравнение, през 2004 г. той е бил 1.44 деца, а през 2018 г. - 1.85 деца.

През 2019 г. в област Пазарджик средната възраст на жените при раждане на първо дете е 25.3 години, при 27.3 години за страната. В регионален аспект средната възраст при раждане на първо дете варира от 30.3 години за област София (столица) до 22.9 години за област Сливен.

¹Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

²Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзrastовата плодовитост през отчетната година.

През 2019 г. броят на живородените извънбрачни деца е 1 408, или 61.0% от всички живородени. Относителният дял на живородените извънбрачни деца в селата (62.8%) е по-висок отколкото в градовете (59.9%).

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителствата сред младите хора.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Враца (76.6%) и Ловеч (74.8%). Този дял е над 50.0% във всички области на страната с изключение на Разград (47.8%), Благоевград (47.1%) и Кърджали (32.5%).

Смъртност

Броят на умрелите в област Пазарджик е 4 016 души, а коефициентът на обща смъртност³ - 15.8‰. И през 2019 г. се задържа високо нивото на общата смъртност, както за страната, така и за област Пазарджик.

Спрямо предходната година броят на умрелите се е увеличил със 162 случая, или с 4.2%. Смъртността сред мъжете (16.8‰) продължава да бъде по-висока в сравнение със смъртността сред жените (14.8‰). През 2019 г. на 1 000 жени в област Пазарджик умират 1 092 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (18.2‰), отколкото в градовете (14.4‰).

Общо за ЕС-28 коефициентът на смъртност през 2018 г. е 10.3‰. Равнището на общата смъртност на населението в България е най-високо сред държавите членки. С най-ниска смъртност са Ирландия - 6.4‰, Кипър - 6.6‰, и Люксембург - 7.1‰. Освен в България значително по-висока от средната за ЕС-28 е стойността на този показател само в Латвия - 15.0‰, и Литва - 14.1‰.

С най-висока смъртност в страната са областите Видин - 22.9‰, Монтана - 21.8‰, и Ловеч - 20.9‰. В седем области смъртността е по-ниска от общата за страната, като най-ниска е в София (столица) - 11.8‰. По този показател област Пазарджик е на 20-то място.

През 2019 г. в страната са починали 342 деца на възраст до една година, за област Пазарджик техният брой е съответно 21. Коефициентът на детската смъртност на 1000 живородени за област Пазарджик за 2019 г. е 9.1‰, който нарежда областта на 4-то място, заедно с областите Видин и Разград. За страната този коефициент е 5.6‰.

В регионален аспект през 2019 г. в общо дванадесет области коефициентът на детска смъртност е по-нисък от средния за страната, като най-нисък е в областите Габрово - 0.0‰, и Смолян - 1.5‰. Най-висока стойност на коефициента на детска смъртност е регистрирана в областите Сливен (14.4‰) и Стара Загора (10.4‰).

³ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.